

30 กันยายน 2559

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ ธปท. ผกส.(13) 1306/2559 เรื่อง มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ (ร่างพระราชบัญญัติ และร่างพระราชกฤษฎีกา รวม 3 ฉบับ)

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือด่วนที่สุดที่ นร 0503/ว(ล) 35683 ลงวันที่ 23 กันยายน 2559 เรื่อง มาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุ (ร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกฤษฎีกา รวม 3 ฉบับ) เพื่อขอให้ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง นั้น

ธปท. เห็นด้วยกับเจตนารมณ์ของมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุดังกล่าว เนื่องจากจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพียงพอในยามเกษียณ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และช่วยลดภาระงบประมาณภาครัฐในการจัดสวัสดิการการณิชาภาพ ซึ่งจะช่วยรักษาเสถียรภาพด้านการคลังของประเทศซึ่งจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในปี 2568 ทั้งนี้ ธปท. มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจ้างงานผู้สูงอายุ กระทรวงการคลังอาจพิจารณาทบทวนมาตรการนี้ให้ครอบคลุมกลุ่มผู้สูงอายุที่มีทักษะ (รายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน) และสามารถทำงานได้ อาทิ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันเกษียณอายุเมื่อครบ 60 ปี เนื่องจากแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นทรัพยากรที่สามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศได้ อีกทั้งเป็นการป้องกันการขาดแคลนแรงงานทักษะเฉพาะด้าน นอกจากนี้ ในอนาคตภาครัฐอาจพิจารณาปรับเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่นายจ้าง เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นและการวางแผนรายได้ของรัฐในการเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย

2. การสร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Senior Complex)

2.1 การให้สินเชื่อเงื่อนไขผ่อนปรนแก่ผู้ประกอบการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์สำหรับผู้สูงอายุ (Pre-finance) และให้สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Post-finance) ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่นำร่องโครงการดังกล่าวควรคัดกรองผู้เข้าร่วมโครงการให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้สินเชื่อกระจายไปสู่กลุ่มลูกหนี้ที่ควรได้รับความช่วยเหลืออย่างแท้จริง โดยกรณีสินเชื่อ Pre-finance ธนาคารควรมีกระบวนการพิจารณาคัดกรองการให้สินเชื่อที่ระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะเป็นธุรกิจที่ธนาคารทั้งสองแห่งไม่มีความชำนาญ สำหรับการให้สินเชื่อ Post-finance ธนาคารควรคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายของลูกหนี้และควรติดตามดูแลคุณภาพลูกหนี้อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ ควรกำหนดให้เป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล (Public Service Account: PSA) เพื่อให้มีการเปิดเผยข้อมูลโครงการ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการประเมินและติดตามผลของมาตรการ

2.2 สิทธิในการจอง การกำหนดให้บุตรที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดาที่สูงอายุได้รับสิทธิในการจอง Senior complex เป็นลำดับแรก อาจทำให้ผู้สูงอายุที่ไม่มีบุตรหรือบุตรเสียชีวิตแล้วไม่ได้รับสิทธิในที่พักอาศัยตามโครงการดังกล่าว

3. สินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ (Reverse Mortgage)

3.1 การให้ความรู้ทางการเงิน ภาครัฐและสถาบันการเงินควรมีแนวทางให้ความรู้แก่ประชาชนที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ Reverse Mortgage เพื่อให้ผู้กู้มีความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน เนื่องจาก Reverse Mortgage เป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ซึ่งมีความซับซ้อนกว่าสินเชื่อทั่วไป

ดังที่หลายประเทศได้มีแนวปฏิบัติดังกล่าว เช่น สหรัฐอเมริกาและฮ่องกง กำหนดให้ผู้กู้ต้องได้รับ Counselling certificate ก่อนทำสัญญากู้ยืม

3.2 คุณสมบัติของผู้กู้ ภาครัฐและสถาบันการเงินควรพิจารณาให้ผู้ที่อยู่ในที่อยู่อาศัยเดียวกับผู้กู้สามารถเป็นผู้ร่วมในสินเชื่อดังกล่าวได้ เพื่อลดปัญหาทางสังคมจากการไม่มีที่อยู่อาศัย ในกรณีผู้กู้เสียชีวิตและผู้ให้กู้นำที่อยู่อาศัยที่เป็นหลักประกันไปจำหน่ายเพื่อชำระหนี้

4. การจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (กบข.)

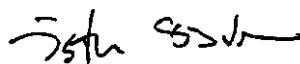
4.1 การบังคับใช้พระราชบัญญัติ อาจพิจารณาขยายเงื่อนไขให้แรงงานในระบบหรือนอกระบบที่อยู่ในระบบบำเหน็จบำนาญอื่นอยู่แล้ว (เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และกองทุนการออมแห่งชาติ) สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิก กบข. ในลักษณะการออมภาคสมัครใจ ที่นายจ้างไม่ต้องสมทบทุนได้ เพื่อเพิ่มช่องทางการออมเพื่อเกษียณ รวมทั้งช่วยให้ กบข. มีขนาดสินทรัพย์ภายใต้การจัดการ (Asset under management) มากขึ้น ซึ่งช่วยให้การบริหารพอร์ตการลงทุนมีประสิทธิภาพ และอาจสร้างผลตอบแทนที่ดีขึ้นแก่สมาชิก

4.2 สมาชิกและสิทธิประโยชน์ของสมาชิก อาจพิจารณาให้ 1) สมาชิกสามารถออมเงินต่อได้ภายหลังอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการส่งเสริมให้มีการจ้างงานบุคลากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และ 2) สมาชิกที่เลือกรับเงินออมในรูปแบบบำนาญสามารถเลือกระยะเวลารับเงินจากกองทุนตลอดชีวิตได้ จากที่กำหนดให้รับได้เป็นระยะเวลา 20 ปีเพื่อรองรับการดำรงชีพของสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 80 ปี รวมทั้งให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเงินสะสมหรือเงินสมทบของสมาชิกที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง และกลับมาเป็นสมาชิกใหม่ เพื่อให้การสมทบเงินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ นอกจากมาตรการรองรับสังคมผู้สูงอายุที่กระทรวงการคลังได้เสนอมานั้น ภาครัฐควรดำเนินนโยบายและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับโครงสร้างประชากรของประเทศที่มีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เช่น พิจารณาจ่ายเบี้ยคนชราเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย พร้อมกับดำเนินโครงการในมิติอื่นควบคู่กันไป อาทิ 1) การลงทุนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และอาคารสิ่งปลูกสร้างสาธารณะให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ลิฟท์ และทางลาด 2) การลงทุนในด้านสาธารณสุขเพื่อสังคมผู้สูงอายุ เช่น สถานพยาบาลหรือสถานดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่ขาดแคลน และ 3) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีบุคลากรดูแลผู้สูงอายุเพียงพอรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิโรท สันติประภาพร)

ผู้ว่าการ

ฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน
สายนโยบายสถาบันการเงิน
โทรศัพท์ 0 2283 5865
โทรสาร 0 2356 7454